

Kouvolan kaupungin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä
1267/00.04.00/2026

Tekninen lautakunta 20.8.2026 § 160

Valmistelija: kaavoitusarkkitehti Kaisa Niilo-Rämä, kaisa.niilo-rama(at)kouvola.fi, puh. 020 615 7404

Yhteenveto

Ympäristöministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä. Alueidenkäyttöasetus liittyy uuteen alueidenkäyttölakiin, jota koskeva hallituksen esitys on tällä hetkellä eduskunnan käsittelyssä (HE 70/2026 vp).

Alueidenkäyttöasetuksen on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan uuden alueidenkäyttölain kanssa.

Alueidenkäyttöasetuksessa annettaisiin uuden alueidenkäyttölain nojalla tarkempia säännöksiä kaavojen viranomaisneuvotteluista ja kaavaselostuksista sekä hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista kaavoituksen yhteydessä. Alueidenkäyttöasetuksen säätämisen yhteydessä voimassa olevasta maankäyttö- ja rakennusasetusta kumottaisiin kaavoitusta ja muuta alueidenkäyttöä koskevat säännökset.

Teknisen lautakunnan käsittelyn jälkeen lausunnon asiat toimitetaan ympäristöministeriölle lausuntopalvelu.fi-verkkosivujen kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=8f3c86d0-fafc-4096-9b9e-f742189a1fbd>

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet

Nykyinen Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja -asetus (895/1999) tulivat voimaan vuoden 2000 alussa. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus käynnistettiin keväällä 2018. Kokonaisuudistus kuitenkin keskeytettiin, ja eduskunnan käsiteltäväksi annettiin vain rakentamista koskeva osio. Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevat kaavoitusta ja muuta alueidenkäyttöä sekä maapolitiikkaa ja kaavojen toteuttamista koskevat säännökset jäivät maankäyttö- ja rakennuslakiin. Eduskunta hyväksyi uuden rakentamislain 1.3.2023. Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, ja maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttui samalla alueidenkäyttöläksi.

Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi alueidenkäyttöä koskevat säädökset uudistetaan. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä. Lausuntopyynnön kohteena oleva luonnos valtioneuvoston asetuksesta alueidenkäytöstä liittyy uuteen alueidenkäyttölakiin, jota koskeva

hallituksen esitys on tällä hetkellä eduskunnan käsittelyssä (HE 70/2026 vp). Alueidenkäyttöasetuksen on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan uuden alueidenkäyttölain kanssa. Valtioneuvoston asetus alueidenkäytöstä tulee voimaan tullessaan osaltaan ohjaamaan kuntien maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta.

Kouvolan kaupungin 1.3.2026 voimaan tulleen hallintosäännön 26 §:n mukaisesti tekninen lautakunta vastaa mm. alueidenkäyttölain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille säädettyjä tai määrättyjä tehtäviä, joten on tarkoituksenmukaista, että kaavoitusyksikön valmisteleva lausunto alueidenkäyttölain uudistuksesta on käsitelty teknisessä lautakunnassa.

Lausunto

Esitys Kouvolan kaupungin lausunnoksi *luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä* lausuntopyynnön mukaisesti aihealueisiin jaoteltuina:

Maakuntakaavan kaavaselostus (§1)

Ei huomautettavaa.

Yleiskaavan kaavaselostus (§2)

Ei huomautettavaa.

Asemakaavan kaavaselostus (§3)

Pykälän 3, kohta 8 on kirjattu luonnokseen seuraavasti: *”Valitun kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja perusteet kaavaratkaisun valinnalle, selvitys siitä, miten vaikutusten arviointi ja lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on otettu huomioon sekä selvitys niistä toimenpiteistä, joilla aiotaan ehkäistä kaavan toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia;”*

Kouvolan kaupunki esittää, että ennen mainittu virke jaetaan kahdeksi erilliseksi kohdaksi seuraavasti:

”Valitun kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja perusteet kaavaratkaisun valinnalle, selvitys siitä, miten vaikutusten arviointi ja lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on otettu huomioon.

Selvitys niistä toimenpiteistä, joilla aiotaan ehkäistä kaavan toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia;”

Nämä kaksi asiaa ovat toisistaan erilliset, ja niiden esittäminen erillisissä kohdissa selkeyttää kaavaselostuksen sisältövaatimuksia, helpottaa kaavaselostuksen laadintaa sekä sisältövaatimusten täyttymisen arviointia.

Kaavojen viranomaisneuvottelut (§4)

Ei huomautettavaa.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä kaavan aloitusvaiheen vuorovaikutus (§5)

Pykälään 5 on kirjattu seuraavasti:

"Yhteysviranomaisen on annettava lausuntonsa kuukauden kuluessa siitä, kun 2 momentissa tarkoitettu mielipiteiden jättämiselle varattu määräaika on päättynyt."

Kyseistä kohtaa voisi selventää lisäämällä kyseisen lain nimen ennen pykälää, eli *"... ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 2 momentissa..."*

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä kaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutus (§6)

Pykälässä kuusi todetaan seuraavasti: *"Jos yhteysviranomainen ei voi arviointiselostuksen perusteella tehdä perusteltua päätelmää, sen on tarvittaessa pyydettävä hankkeesta vastaavalta sellaisia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 4 §:ssä tarkoitettuja lisätietoja, joilla on välitöntä merkitystä päätelmän tekemiselle. Yhteysviranomaisen on toimitettava lisätiedot viipymättä tiedoksi myös kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle, jonka on pyydettävä lisätiedoista mielipiteet ja kannanotot 2 ja 3 momentin mukaisesti."*

Tämä tarkoittaa käytännössä uutta osallisten kuulemiskierrosta, myös silloin, kun kyse on osallisten kannalta mahdollisesti hyvinkin vähäpätöisestä asiasta. Jokainen erillinen kuulemiskierros hidastaa prosessia ja aiheuttaa myös kustannuksia. Siksi asetuksen tulisi mahdollistaa tapauskohtainen harkinta. Kouvolan kaupunki toivoo, että kyseisen pykälän sisältöä harkittaisiin vielä tarkoituksenmukaisempaan muotoon.

Lisäksi Kouvolan kaupunki huomauttaa, että ennen viitattuja momenteja olisi selkeyden vuoksi hyvä olla myös täsmennettynä minkä lain momenteja tarkoitetaan, eli *"...ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 2 ja 3 momentin mukaisesti."*

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä tiedottaminen

Ei huomautettavaa.

Muita kommentteja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä

Ei kommentteja

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden säännösten kumoamisesta

Ei huomautettavaa.

Luonnos *valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä* on **oheismateriaalina**.

Lisätietoja: kaupunginarkkitehti Anne Kangasniemi-Kuikka
anne.kangasniemi-kuikka(at)kouvola.fi, puh. 020 615 9138 ja
kaavoitusarkkitehti Kaisa Niilo-Rämä, kaisa.niilo-rama(at)kouvola.fi,
puh. 020 615 7404

Vs. teknisen johtajan ehdotus:

Kouvolan kaupungin tekninen lautakunta päättää antaa edellä
esittelytekstissä esitetyn lausunnon ympäristöministeriölle luonnoksesta
valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
